

ЛЕГЕНДА ЗА НАСТАНИТЕ И АКТИВНОСТИТЕ*

Тој е еден од петмината доблесни патриоти од македонско потекло кои ги ставаја своите потписи и со своите имот гарантираа за МПЦ „Св. Климент Охридски“ во Торонто. Ван Петров беше жива легенда за настаните и активностите што се одвивале во минатото во македонската колонија во Торонто и пошироко

Кога се зборува или пишува за иницијаторите при формирањето на МПЦ „Св. Климент Охридски“ или за другите активности во Торонто, името и делото на македонскиот доселеник Ван Петров се тесно поврзани со почетните настани. Имено, тој е и еден од петмината доблесни патриоти од македонско потекло кои ги ставаја своите потписи и со својот имот гарантираа пред канадските власти за валидноста и сигурноста при формирањето и изградбата на првиот македонски духовен, културно-просветен и национален храм во мултикултурна Канада – МПЦ „Св. Климент Охридски“ во Торонто.

Ван Петров е роден битолчанин, а цел живот го поминал во Канада. Се оженил со Мери Лекушева, Канајанка од македонско потекло, чии корени се протегаат во Беломорска Македонија, во селото Поздивиште, Костурско. Тој е еден од познатите Канајани од македонско потекло, кој долги години работеше и беше сопственик на сервис за снабдување со прехранбени артикли на фабрички мензи, кафетерии и друг вид угостителски објекти. Ван беше организатор на Отворениот македонски турнир во голф што се одржуваше педесетина години, а како пензионер, беше активен во Канадско – македонскиот дом (Старскиот дом) и во Клубот на пензионерите во Торонто.

Животната и бизнис историја на Ван Петров е многу интересна и бурна. Во разговорот што со овој пријатен, разговорлив, интелгентен и мудар нашинец го водевме во просториите на Канадско – македонскиот дом, во периодот кога тој беше претседател на таа институција, кога и бевме информирани, како на филмско платно да гледавме филм за него и за неговите активности.

Имено, тој е роден во 1923 година во Гени Маале, во Битола. Потекнува од македонско печалбарско семејство. Татко му Тале бил еден од првите од тој крај кој заминал на печалба веднаш по Илинденското востание. Во 1903 година Тале пристигнал кај брат му, а потоа се преселил во градот Сент Томас во Онтарио, а од 1924 засекогаш дошол во метрополата Торонто. Во меѓувреме, Тале се вратил во Битола каде што изградил куќа, во чиј состав биле адаптирани фурна и слаткарница. Меѓутоа, наскоро бил мобилизиран во српската војска, од каде што бега за Канада и каде што останува до крајот на животот.

Кога Ван Петров дошол во Канада во 1930 година, бил на седумгодишна возраст. Се доселил кај татко си во Сент Томас, град што се наоѓа во непосредна близина на Нијагарините водопади. Таму завршил петгодишна гимназија, а потоа две години посебен курс за угостителство. Во 1946 година заминал во Канадската армија, во чии редови останал полни 18 месеци на канадска територија. По отслужувањето на војската, му се пружиле поголеми перспективи за работа во познати хотели во Торонто, каде што и го усвојил своето занимање.

Во почетокот на бизнисот, Ван Петров започнал со мали угостителски инвестиции. Но, од година во година, неговиот капитал се зголемувал, што му овозможува да стане сопственик на триесетина кафетерии во кои вработил околу 250 луѓе. Угостителската работа ја вршел цели триесет години, а од 1987 година беше заслужен канадски пензионер. Но, и како пензионер не мирувал. Тој бил витален и активен во поголем број асоцијации.

- Во Македонската заедница во Торонто, покрај другите спортови, голфот е омилена игра на голем број бизнисмени и интелектуалци од македонско потекло, - ни рече во разговорот Ван Петров при нашата посета во Торонто. – Како резултат на големата љубов кон голфот, веќе четириесетина години го организирам Отворениот македонски турнир во голф. Оваа значајна спортска манифестација започнав да ја организирам уште во 1951 година, а на неа секоја година учествуваат околу 200 натпреварувачи, од кои најголемиот број се канадски бизнисмени од македонско потекло, чии семејства претежно се дојдени во Канада пред војната.

За Отворениот македонски турнир во голф се сеќава авторот на овие редови кога, заедно со Филип Ангелковски, Ник Тодоровски и Анџело Аргиро, во 1989 година присуствуваше на одржувањето на 38-от турнир во голф, што се одржа на терените во Еурора, недалеку од Торонто. Тогаш победници беа Крис Коцопулос, познат хокејар во Канада, чие потекло е од Леринско, и Крис Крцос, петтиот на ранг-листата на аматерското првенство во голф на Онтарио. Всушност, тоа беше и поводот за ова интервју со Ван Петров.

- Во периодот меѓу двете светски војни немаше наши цркви, затоа верските обичаи ги извршувавме во други православни цркви. Така, најголемиот број Македонци одеа во македонско - бугарската православна црква „Св. Кирил и Методиј“, што е изградена во 1910 година, и во црквата „Св. Ѓорѓи“.

Меѓутоа, со формирањето на организацијата „Обединети Македонци“ и со обновувањето на Охридската архиепископија во лицето на Македонската православна црква, во 1962 година се покрената иницијатива за изградба на наша македонска црква. Така, јас бев еден од петте членови на групата што формиравме корпорација за основање и градба на МПЦ „Св. Климент Охридски“ во Торонто, ни рече во разговорот доблесниот донатор и патриот Ван Петров.

Освен тоа, Ван Петров е еден од добротворите и донаторите на поголем број активности, помагач на македонските информативни гласила во Торонто и пошироко. Меѓутоа, се чини најголема беше неговата улога и помош во Канадско - македонската хуманитарна институција во која нашле свое животно катче стотина стари лица, претежно од Беломорска Македонија на кои, ете, на прагот на XX век не им е дозволено ниту да умрат во родената земја, која сега стенка под „јаремот на демократијата“. Меѓу другото, Ван Петров беше и претседател на Канадско - македонскиот дом (Старскиот дом) во периодот од 1985 до 1990 година и со успех организираше бројни активности во Домот и на други места. Често, за него се вели дека покрај неговата активност, тој беше жива легенда за настаните и активностите што се одвивале во минатото во македонската колонија во Торонто и пошироко.

Интервјуто со Ван Петров е објавено во книгата „Печалбарски копнеж“, на Славе Николовски - Катин, Матица македонска, Скопје 1993,112-114.